

W.S.V. Scheelhoek

800-63

juni 1997

informatie t.b.v. MER Marina Stellendam

***Aanvullende notitie
voltooing jachthaven***

P 800 - 63
(2e ex)

informatie t.b.v. MER Marina Stellendam

***Aanvullende notitie
voltooiing jachthaven***

dossier L36021003

datum 4 juli 1997

registratienummer ML-MR970149

versie 1

© DHV Milieu en Infrastructuur BV

Niets uit dit bestek/drukwerk mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt d.m.v. drukwerk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van DHV Milieu en Infrastructuur BV, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitssysteem van DHV Milieu en Infrastructuur BV is gecertificeerd volgens NEN ISO 9001.

INHOUD		BLAD
1	INLEIDING	3
2	VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	4
3	EFFECTVOORSPELLING	6
4	COMPENSATIE	8
5	MEEST MILIEUVRIENDELIJK ALTERNATIEF	11
6	TOT SLOT	11
7	BIJLAGE VERSTORING	12
8	COLOFON	13

1 INLEIDING

Deze notitie bevat aanvullende informatie ten behoeve van een definitieve oordeelsvorming over het MER betreffende de voltooiing van de jachthaven Marina Stellendam door de Commissie voor de milieu-effectrapportage. Het MER tezamen met de aanvullende notitie vormen de basis voor het uiteindelijke toetsingsadvies van de Commissie.

De notitie richt zich met name op de punten die in het gesprek met de Commissie voor de milieu-effectrapportage op 19 juni aan de orde zijn gesteld en waarbij het Bevoegd Gezag en de initiatiefnemer aanwezig waren.

De aanvullende informatie betreft een op onderdelen concretere aanduiding van de beschouwde alternatieven en de realiteitswaarde (financieel-economische aspecten) daarvan.

Daarnaast gaat het om een nadere definitie van de te verwachten gebruikerscategorieën in relatie tot de mogelijke verstoring van de natuurwaarden op de vooroever vanaf de zijde van het Haringvliet door de gebruikers van de jachthaven komt daarbij aan de orde.

Tenslotte wordt een toelichting gegeven op de uitwerking van het MMA met de daarin vervatte maatregelen en op de mogelijkheden voor compensatie aan de hand van de daartoe door de overheid aangereikt systematiek (uitwerking compensatiebeginsel SGR).

2 VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Achtergronden

De watersportvereniging Scheelhoek beoogt de in ontwikkeling zijnde jachthaven Marina Stellendam in haar geheel te realiseren conform het vigerende bestemmingsplan. Om het voor een dekkende exploitatie voorziene aantal van 400 ligplaatsen te bereiken wenst de watersportvereniging ten behoeve van de planontwikkeling te kunnen beschikken over de perceelsgedeelten met bestemmingen 'recreatie-watersport' (6642m²) en 'groenvoorzieningen' (7808m²) gelegen binnen het Staatsnatuurmonument 'De Scheelhoek c.a.'.

Inmiddels is de jachthaven deels in voorlopige lay-out aangelegd en in gebruik genomen conform de verkregen vergunningen. De haven is voorsnog ingericht tot aan genoemde perceelsgedeelten waarover de watersportvereniging beschikking wenst te krijgen voor de voltooiing van de haven (globaal volgens begrenzing nul-plusalternatief).

De jachthaven is primair bedoeld voor zeegaande jachten en zal daarnaast ook plaats bieden aan zeiljachten en motorboten die gebruikt worden voor waterrecreatie op het afgedamde Haringvliet.

Alternatieven

In het MER zijn een viertal alternatieven opgenomen, te weten :

- het nulalternatief
- het nul-plusalternatief
- het voorkeursalternatief
- het meest-milieuvriendelijk alternatief

Het nulalternatief betreft de situatie dat geen gebied aan het Staatsnatuurmonument wordt onttrokken en de bufferzone ter afscherming van het vooroevergebied binnen het terrein van de watersportvereniging wordt gesitueerd. Doordat de bufferzone (ontwerpbreedte circa 30 tot 50 m.) in deze situatie voor een groot deel in de haven moet worden gelegd is de nuttig bruikbare oppervlakte bij dit alternatief het kleinst (minder ligplaatsen, parkeerruimte en opslagterrein). Ter verduidelijking is deze geprojecteerde bufferzone aan de oostzijde van de jachthaven een andere dan die welke in het KB uit 1984 is genoemd. In het Koninklijk Besluit wordt de bestaande duinachtige zone van 120 tot 175 meter bedoeld tussen het industrieterrein rond de binnenhaven van Stellendam en het binnen de zanddijk gelegen natuurgebied van de Plaat van Scheelhoek.

In het nul-plusalternatief wordt eveneens geen gebied aan het Staatsnatuurmonument onttrokken, echter de bufferzone wordt wel daarin aangelegd en blijft functioneel onderdeel van het natuurgebied. De haven behoeft in dit geval minder ver te worden ingekrompen waardoor de nuttig te gebruiken oppervlakte benodigd voor ligplaatsen, parkeren en opslag minder wat groter is dan bij het nul-alternatief.

Het voorkeursalternatief is gebaseerd op het vigerend bestemmingsplan en behelst de volledige realisering van de jachthaven, waarbij de watersportvereniging de beschikking krijgt over voornoemde perceelsgedeelten van het Staatsnatuurmonument.

Het MMA is gebaseerd op het voorkeursalternatief, dat wordt aangevuld met een extra set milieuvriendelijke maatregelen.

Het voorkeursalternatief en het MMA verschillen in functioneel opzicht overigens niet noemenswaardig. De aanvullende maatregelen ter voorkoming van schade aan het milieu brengen wel hogere investeringskosten met zich mee voor het MMA.

De functionele verschillen tussen de overige alternatieven kenmerken zich met name in de oppervlakte nuttig te gebruiken terrein, hetgeen zich vertaalt in het aantal ligplaatsen, het aantal parkeerplaatsen op eigen terrein en de resterende benodigde oppervlakte voor het opslagterrein en de ruimte voor de benodigde overige (facilitaire) voorzieningen.

De globale verhouding in gebruikscategorieën verschilt niet wezenlijk voor de verschillende alternatieven.

Onderstaande tabel geeft in aanvulling op de schetskaarten in het MER een overzicht van de functionele kenmerken van de alternatieven in de vorm van een aantal relevante kencijfers en ramingen van exploitatieresultaten.

	bruikbare oppervlakte havenplan	aantal ligplaatsen	aantal parkeerplaatsen	oppervlakte opslagterrein	exploitatiesaldo 1997 (gulden/jr.)	exploitatiesaldo 1999 (gulden/jr.)	exploitatiesaldo 2005 (gulden/jr.)
nulalternatief	ca. 8.50 ha	265	170	ca. 0.15 ha	(- 177.219,=)	(- 245.188,=)	(- 222.495,=)
nul-plusalternatief	ca. 9.90 ha	310	230	ca. 0.25 ha	(- 177.219,=)	(- 4.425,=)	(- 9.270,=)
voorkeursalternatief	ca. 11.35 ha	400	320	ca. 0.50 ha	(- 81.719,=)	+ 512.875,=	+ 478.665,=
MMA	ca. 11.35 ha	400	320	ca. 0.50 ha	p.m.	p.m.	p.m.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het voorkeursalternatief en naar verwachting in iets mindere mate het MMA (vanwege de hogere investeringskosten extra milieumaatregelen) een sluitende exploitatie opleveren. Er zijn voldoende, beveiligde parkeerplaatsen beschikbaar op eigen terrein hetgeen een belangrijke gebruikerswens is van (potentiële) ligplaatshouders. Het bieden van mogelijkheden voor winterstalling op een eigen (afgesloten) terrein aan ligplaatshouders geldt tevens als een pre voor de jachthaven.

Het nul-alternatief en het nul-plusalternatief (zij het in veel mindere mate) geven aanzienlijke exploitatie verliezen te zien. Omdat deze alternatieven ook op langere termijn geen dekkende exploitatie laten zien, rechtvaardigen zij de investering niet. In de eerste plaats is het beperkte aantal ligplaatsen daar debet aan. Het is derhalve bedrijfseconomisch niet verantwoord om deze haven op deze manier aan te leggen. Wanneer door een voortdurend negatief exploitatiesaldo geen reserveringen o.a. voor vervangingsinvesteringen en vernieuwingen kunnen worden opgebouwd is het voor W.S.V. Scheelhoek niet verantwoord het project op deze wijze te realiseren - het 'break-even point' wordt immers niet bereikt.

In het kader van het Recreatie Onderzoek Kustwateren voor het Ministerie van LNV zijn met behulp van kengetallen de kritische drempelwaarden berekend voor een gezonde bedrijfsvoering van jachthavens (ZKA Advies, 1995). Uit dit onderzoek blijkt dat landelijk gezien de minimum capaciteit van jachthavens voor een gezonde bedrijfsvoering ongeveer 380 vaste ligplaatsen is. Deze uitkomst strookt met het resultaat van de exploitatieberekeningen voor de onderzochte alternatieven bij Marina Stellendam.

In de haven kan bij deze alternatieven geen ligplaats worden geboden aan passanten door ruimtegebrek. Dit kan tot gevolg hebben dat meer schepen een ankerplaats zoeken buiten de vaargeul in de richting van de oevers van het Haringvliet.

In deze beide situaties is ook sprake van een tekort aan parkeerplaatsen omdat niet wordt voldaan aan de gemiddelde HISWA-norm van 0,8 parkeerplaats per ligplaats. Bij het ontwerpen van de parkeervoorziening op basis van dit ervaringscijfer is de kans op ongecontroleerd parkeren buiten het eigen terrein bij jachthavens minimaal.

Verdeling gebruikerscategorien

Gegeven de recente ervaringen na openstelling van de jachthaven en de reserveringen welke thans binnen zijn voor het huren van een ligplaats zal de gebruikersgroep er naar alle waarschijnlijkheid als volgt uitzien :

- 68% zeegaande jachten
- 14% zeegaande visboten
- 9% zeiljachten geschikt voor binnenwateren
- 5% motorjachten
- 4% snelle motorjachten (vaarbewijs verplicht)

Globaal kan worden aangenomen dat ruim 80% van de gebruikers primair gericht is op waterrecreatie op zee en minder dan 20% op het Haringvliet.

3 EFFECTVOORSPELLING

In het MER is ten behoeve van de besluitvorming gericht op de onttrekking van gronden aan de NB-wet aanwijzing de aandacht vooral gericht op het beschrijven (en vervolgens mitigeren) van de 'ruimtelijke' milieuaspecten. Het gaat immers in de eerste plaats om de additionele effecten door de voltooiing van de jachthaven op het naastgelegen natuurgebied. Het betreft daarbij met name het extra ruimtebeslag en het feit dat de jachthaven als potentiële verstoringbron dicht bij het gevoelige gebied komt te liggen.

Verstoring natuurgebied vanaf het water

De mogelijk additionele verstoring door het gebruik van het Haringvliet als vaarwater door de toename van het aantal ligplaatsen bij voltooiing van de jachthaven heeft in het MER tot nog toe minder aandacht gekregen.

Als belangrijkste reden hiervoor geldt dat de recreatievaart in het gebied aan duidelijke regels is gebonden. Zo ligt de vaarroute ter plaatse op honderden meters uit de vooroeververdediging en is het water tussen de geul en de vooroeververdediging moeilijk toegankelijk en navigeerbaar voor vaartuigen vanwege de ondiepten en gelden er regels ten aanzien van het gebruik van deze zone. Het staatsnatuurmonument is verboden gebied, ook voor vaartuigen. Het uitgangspunt van het MER is dat deze regels strikt worden gehandhaafd. Eventuele overtreders worden aangepakt en dat geldt evenzeer voor de ligplaatshouders van Marina Stellendam als voor de overige (duizenden) recreatieve zeilsporters en motorbootbezitters die gebruik maken van het Haringvliet

Daarenboven is het gebruik van hinder veroorzakende categorieën als waterscooters in de jachthaven en bij het natuurgebied is niet toegestaan. Langs de zuidelijke kustzone langs Haringvliet tot circa 500 meter uit de oever geldt een maximumsnelheid van 9 km/uur voor het varen met motorboten ("Regeling snelle motorboten").

Ter verder onderbouwing van de verwachting in het MER dat door de voltooiing van de jachthaven geen noemenswaardige extra verstoring vanaf het water zal optreden is in de bijlage een indicatie gegeven van de mogelijke bijdrage.

Zoals in het MER aangegeven wordt in het ontwerp gezorgd voor een dichte afscherming (raster) over land richting het Staatsnatuurmonument waardoor uitstraling van 'flankerend' recreatief gebruik zoals inlopen, surfen, zwemmen wordt tegengegaan, zo niet onmogelijk gemaakt.

De gebruikers van de jachthaven zullen er door de W.S.V. Scheelhoek uitdrukkelijk op worden gewezen dat varen, surfen, roeien, kanoën en zwemmen in of in de directe nabijheid van het natuurgebied niet is toegestaan, hetgeen ook met bebording door Natuurmonumenten duidelijk zal worden aangegeven. Overtreders zullen op hun gedrag worden aangesproken. Herhaalde overtreders kunnen rekenen op sancties.

De voorgenomen voorlichting door de watersportvereniging in samenwerking met Natuurmonumenten over mogelijke verstoring van de fauna in het Staatsnatuurmonument draagt bij om uitstraling van dergelijk onbedoeld recreatief gebruik vanuit de jachthaven tegen te gaan. Het inrichten van een observatiehut in de bufferzone in overleg met Natuurmonumenten draagt bij aan de voorlichting over de kwaliteiten van het natuurgebied en de geleiding van in natuurbeleving geïnteresseerde recreanten. De watersportvereniging heeft aangeboden bij te dragen aan het realiseren van deze voorziening naar de wens van Natuurmonumenten als beheerder van het Staatsnatuurmonument.

De verwachting is dat de maatregelen voldoende zijn om uitstraling van verstoring vanuit de haven goeddeels te voorkomen. In ieder geval is de eventuele additionele verstoring vanwege de extra ligplaatsen door voltooiing van de jachthaven ten opzichte van de huidige situatie (referentie) naar verwachting niet of nauwelijks meetbaar.

Ter informatie zijn hierna een aantal maatregelen ter regulering en ter bestrijding van hinder en verstoring uit de reglementen aangestipt.

Passages uit "Havenreglement Marina Stellendam" :

- *het is verboden in de jachthaven en de daarbijbehorende terreinen ... op hinderlijke wijze muziek te maken, lichtaggregaten en onnodig motoren te laten draaien of zich luidruchtig te gedragen.*
- *Het spelevaren met gemotoriseerde rubberboten, dinghies, waterscooters e.d. in de haven is niet toegestaan.*
- *Bestuurders van alle vaartuigen mogen in en bij de haven slechts met een maximum snelheid van 5 km. per uur varen.*

Informatie uit "Regeling snelle motorboten Rijkswateren (Zuid-Holland en Zeeland, 1997)" :

- *snelle motorboten (kleine schepen die sneller kunnen varen dan 20 km/uur), waaronder jetski's, waterscooters e.d. mogen alleen langzaam varen buiten de vaarwegbetonning, ofwel landwaarts van de vaargeul. Bij natuurgebieden is het gebruik verboden.*
- *de snelle motorboten moeten zijn geregistreerd, moeten voldoen aan technische eisen en voorzien zijn van een registratieteken: de schippers dienen in bezit te zijn van een vaarbewijs.*

4 COMPENSATIE

Compensatiebeginsel

Het compensatiebeginsel vloeit voort uit het Structuurschema Groene Ruimte (pkb-SGR). De ministeries van LNV en VROM hebben eind 1995 een notitie uitgebracht over de wijze van toepassing bij concrete projecten. *Het betreft geen blauwdruk - per specifiek project moeten afwegingen gemaakt kunnen worden en daarvoor is nauwelijks een algemene richtlijn te geven.*

Naast een motivering met betrekking tot de maatschappelijke noodzaak van een ruimtelijke ingreep zal de initiatiefnemer inzichtelijk moeten maken hoe hij om is gegaan met het compensatiebeginsel. Het is een rijksverantwoordelijkheid zorg te dragen voor toepassing van het beginsel op ruimtelijke ingrepen waarvan het Rijk initiatiefnemer is. In situaties waar provincies en gemeenten initiatiefnemer zijn geldt dat zij in principe ook aan het compensatiebeginsel zijn gehouden.

Het compensatiebeginsel is van toepassing op de gebiedscategorieën van het SGR (met zware planologische bescherming vanwege natuur-, bos- en recreatiewaarden). Het betreft :

1. kerngebieden van de ecologische hoofdstructuur;
2. gerealiseerde natuurontwikkelingsgebieden;
3. kleinere natuurgebieden buiten de ecologische hoofdstructuur die als zodanig zijn aangewezen in het streekplan, onder de werking van de Natuurbeschermingswet vallen of zijn vastgelegd in een bestemmingsplan;
4. biotopen van aandachtsoorten die op indicatie van de soortbeschermingsplannen van het Rijk in streekplannen en /of bestemmingsplannen zijn opgenomen;
5. bossen en landschappelijke beplantingen vallend onder de Boswet;
6. grootschalige openbare recreatievoorzieningen.

Door in een vroeg stadium compensatie te betrekken bij de afweging van alternatieven en de daarin opgenomen suggesties voor mitigerende maatregelen kan een voorkeursalternatief worden gekozen, dat in ieder geval rekening houdt met de belangen van natuur, bos, recreatie en landschap.

Voor dit voorkeursalternatief kan de feitelijke mitigatie/compensatie nader worden uitgewerkt in een compensatieplan of bijvoorbeeld een inrichtingsplan waarin de compensatie is opgenomen. Met het oog op het beoogde herstel van optredende schade wordt dan een aantal stappen doorlopen totdat voldaan is aan het uitgangspunt 'geen netto verlies' aan waarden.

Indien als gevolg van een ruimtelijke ingreep naast negatieve ook positieve effecten optreden voor natuur-, bos- en recreatiewaarden geldt als uitgangspunt dat per gebiedscategorie wat betreft areaal en kwaliteit geen netto verlies optreedt.

De situatie in dit gedeelte van Haringvliet is beleidsmatig divers omdat zowel sprake is van een kerngebied als van een waterrecreatiegebied (nevenschikking in het SGR). De aanleg van een jachthaven en uitbreiding van het aantal ligplaatsen past in beginsel in een dergelijk beleid.

Het gedeelte dat nu binnen de grenzen van het Staatsnatuurmonument valt heeft qua status en natuurkwaliteit als oeverzone een specifiek karakter waarmee bij de uitwerking van de natuurcompensatie rekening moet worden gehouden. Voor toepassing van het compensatiebeginsel is relevant dat het reeds gerealiseerde deel van de jachthaven overwegend uit open water bestond.

Het beleid met betrekking tot compensatie in grote watergebieden (zoals het Haringvliet) is erop gericht de natuurkwaliteit van het resterende gebied op te waarderen, wanneer het creëren van vervangend areaal niet mogelijk is. Dat geldt zowel voor natuurgebieden als voor waterrecreatiegebieden.

Doorlopen stappen natuurcompensatie

Toepassing van compensatiebeginsel is aan de orde wanneer, na het treffen van mitigerende maatregelen nog netto verlies optreedt van natuurwaarden. De volgende stappen worden dan doorlopen :

Als eerste is de activiteit in het landschap ingepast en heeft mitigatie plaatsgevonden. Dit krijgt beslag in het ontwerp, de maatregelen en met name in de inrichting en het beoogde natuurlijk beheer van de bufferzone. Het ontwerp van de bufferzone wordt momenteel uitgewerkt in een concreet inrichtingsplan. Vervolgens worden de volgende stappen toegepast: compensatie van de oppervlakte met effecten, compensatie van het kwaliteitsverlies en als laatste eventueel eventuele financiële compensatie.

ad stap 1 -

In het ontwerp van de alternatieven is expliciet mitigatie van nadelige effecten voor de natuur opgenomen en de landschappelijke inpassing van maatregelen uitgewerkt (vooral ook in het MMA).

ad stap 2a -

De eventuele noodzaak van compensatie hangt af van de vraag of er na mitigatie gebied resteert waarop nog belangrijke negatieve effecten (voor de natuur) optreden of sprake is van ruimtebeslag op natuur.

De nieuwe natuur in de ingerichte bufferzone met een vergelijkbare oeverlengte draagt tenminste op gelijkwaardige wijze bij aan biodiversiteit, de natuurlijkheid en de recreatieve gebruiks- en belevingswaarde van het Haringvliet in de huidige situatie. Wanneer zoals hier het resultaat een kwaliteitsverbetering inhoudt in een situatie waar fysieke compensatie van wateroppervlakte niet goed mogelijk is past dat binnen de uitwerking van het compensatiebeginsel voor grote watergebieden.

Afhankelijk van het beschouwde alternatief zal naar verwachting geen (nul-alternatief) tot maximaal 6642M2 (voorkeursalternatief) aan oppervlakte *functioneel* (in termen van natuurkwaliteit of -potentie) van het Natuurmonument worden ontnomen. Daartegenover staat dat het Noordelijk deel van de bufferzone (eigendom van W.S.V. Scheelhoek) in de toekomst functioneel (beheerd door Natuurmonumenten in overeenstemming met het beheersplan voor het Staatsnatuurmonument) kan worden gerekend tot het Staatsnatuurmonument. Dit deel van de bufferzone is circa 5000 M2 groot. Tegenover het resterende verlies aan open water wordt in termen van natuurcompensatie de te realiseren kwaliteitsverbetering worden gesteld.

Voor het gedeelte van de bufferzone met de bestemming "groenvoorzieningen" (7808 M2) geldt dat deze oppervlakte functioneel tot het Staatsnatuurmonument blijft behoren en ook kwalitatief tenminste gelijkwaardig is aan de huidige situatie. Voor dit deel is dus geen sprake van verlies van natuurwaarden volgens het compensatiebeginsel.

Voor het geheel is sprake van kwaliteitsverbetering door inrichting en beheer van de bufferzone in combinatie met de natuurlijke inrichting van de duinvlakte tussen de haven en de zanddijk als een ecologische eenheid in lijn met de doelstellingen van het beheersplan voor het Staatsnatuurmonument.

Deze zone werkt als een natuurlijke afronding van het Staatsnatuurmonument aan de westzijde en schermt het gebied af - niet alleen richting de jachthaven maar ook naar de hoge betoncentrale en het achterliggende bedrijfsterrein rond de binnenhaven van Stellendam.

In het vervolgtraject zal de bufferzone concreet worden uitgewerkt in een inrichtingsplan, dat naar genoegen van de beheerder van het Staatsnatuurmonument en in lijn met de randvoorwaarden van het bevoegd gezag zal worden ingevuld.

De extra verstoring door de voltooiing van de jachthaven zal bij een goede handhaving van de regels gesteld aan de recreatie zal naar verwachting niet of nauwelijks afbreuk doen aan de kwaliteitsverbetering in de bufferzone. Marina Stellendam draagt zorg voor de handhaving van haar havenreglement op eigen terrein om extra verstoring te voorkomen.

Alles bij elkaar genomen is door de natuurvriendelijke inrichting recht gedaan aan het compensatiebeginsel, er van uitgaande dat de over-all kwaliteitsverbetering opweegt tegen het verlies aan ondiep water. Er is derhalve geen sprake van netto verlies van natuurwaarden bij de voltooiing van de jachthaven.

ad stap 2b -

Compensatie van kwaliteitsverlies vanwege de lange duur van vervanging is niet aan de orde omdat het juist gaat om dynamische processen van oeverzones c.q. duinkusten. Getuige ook de voorgenomen wijziging van het spuuregime van de Haringvlietsluizen wordt juist extra de nadruk gelegd op het stimuleren van deze dynamiek in termen van natuurontwikkeling.

Het eventuele kwaliteitsverlies door extra verstoring bij voltooiing van de jachthaven is zoals hiervoor aangegeven niet noemenswaardig ten opzichte van de huidige situatie.

ad stap 3 en 4 -

Omdat in dit project vooralsnog geen sprake is van netto verlies is ook financiële compensatie niet aan de orde, en dus ook niet van vastleggen van grondslagen voor kostenberekeningen voor aankoop, inrichting, aanloopbeheer of kwaliteitstoeslagen als onderdeel voor de totale projectkosten en dergelijke. Hierbij moet aangetekend dat een goede handhaving van de gestelde regels een belangrijke rol speelt bij het voorkomen van verstoring.

Hiermee is aangegeven welke mogelijkheden zijn bekeken voor het realiseren van de tussen de betrokken partijen overeengekomen natuurcompensatie. Door op deze wijze bewust om te gaan met invulling van het compensatiebeginsel wordt gehandeld volgens het verwoorde SGR-beleid.

5 MEEST MILIEUVRIENDELIJK ALTERNATIEF

De insteek bij de ontwikkeling van het MMA was primair het verkennen van (realistische) mogelijkheden om het ontwerp van de jachthaven milieuvriendelijker te maken. Daarbij is gekozen het MMA in beginsel te baseren op het gedefinieerde voorkeursalternatief. Nadat eerst een effectanalyse van de alternatieven was uitgevoerd zijn aangrijpingspunten geformuleerd voor milieuvriendelijkere oplossingen op de verschillende aspecten in de studie.

Belangrijke afwegingsgronden voor keuzen waren :

- bijdragen aan verdere minimaliseren hinder
- beperken ruimtebeslag op het natuurgebied
- verbeteren kwaliteit van landschappelijke en ecologische inpassing (natuurlijke overgang)
- optimaliseren aanlegfase en beheerssituatie
- realiteitswaarde

De verkende maatregelen die goed inpasbaar bleken zijn zullen overleg met de initiatiefnemer bij de uitvoering van het uiteindelijk te realiseren ontwerp (in het voorkeursalternatief) worden meegenomen.

Dat geldt voor :

- opnemen voorschriften ter voorkoming van hinder in het Havenreglement
- een inrichting op basis van de zgn. duinvlaktevariant (tussen haven en zanddijk)
- faseren aanlegwerkzaamheden (zoveel mogelijk vermijden broedseizoen)
- minimaliseren lichtpunten, lage plaatsing waar mogelijk (voorkomen verstoring fauna)

De in het MMA met het oog op minimalisatie van het ruimtebeslag onderzochte keermuurconstructie langs de bufferzone zal niet worden opgenomen in het uit te voeren ontwerp. De vermindering van het ruimtebeslag (minder dan 1000m² wateroppervlak, overwegend buiten het Staatsnatuurmonument) zou niet opwegen tegen de mindere landschappelijke inpassing, het minder natuurlijke karakter, de verstoring tijdens de aanlegfase door het slaan van damwanden, de mindere beheerbaarheid en de hoge kosten van deze oplossing.

6 TOT SLOT

In deze notitie is aanvullend op het MER nadere informatie gegeven ten aanzien van :

- de invulling van de alternatieven
- de eerste ervaringscijfers over gebruikscategorieën
- enkele bedrijfseconomische kentallen
- uitgebreidere beschouwing over toepassen compensatiebeginsel
- mogelijke verstoring natuurgebied vanaf het water

Deze aanvullende informatie heeft geen gevolgen voor de effectscores op de diverse milieuthema's bij de verschillende alternatieven noch op de vergelijking van alternatieven. Er zijn vooralsnog geen andere gezichtspunten naar voren gekomen die voor de verdere inrichting en uitvoering van de voltooiing van de haven wezenlijke consequenties hebben.

7 BIJLAGE VERSTORING

Om een indicatie te geven van de mogelijke additionele verstoring als gevolg van de voltooiing van de jachthaven wordt hierna een indicatieve beschouwing gegeven over het aantal mogelijke versturende gebeurtenissen bij het natuurgebied.

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd : situatie voorkeursalternatief met 400 ligplaatsen, waarvan 80% zeegaand en 20% gericht op recreatievaart in het Haringvliet. Voltooiing betekent 135 extra plaatsen t.o.v. het nul-alternatief, en daaronder bevinden zich dus circa 30 extra Haringvliet-watersporters.

Onder deze gebruikers kunnen er een aantal worden aangemerkt als potentiële verstoorders door illegaal benaderen en aanleggen bij het natuurgebied en dergelijke. Een realistische aanname zou kunnen zijn dat twee-derde van deze groep zich keurig aan de regels houdt. Door voltooiing zou dus daadwerkelijk een 10-tal extra watersporters met herkomst Marina Stellendam zich een of enkele malen per jaar met hun schip in weerwil van de vaarreglementen en de ondiepte ter plaatse in of in de directe omgeving van het natuurgebied kunnen ophouden. Het aantal toe te rekenen verstoringsmomenten komt dan te liggen in de orde van grootte 20 per jaar. Deze verstoringsmomenten zullen zich overwegend in de zomer (het recreatieve hoogseizoen), ofwel buiten het broedseizoen voordoen. Met name een slechter broedresultaat van gevoelige soorten door verstoring geldt als een aantasting van de kwaliteit en de omvang van watervogelpopulatie.

Door het vrij geringe aantal extra verstoringsmomenten is het niet waarschijnlijk dat het broedsucces op de vooroever noemenswaardig wordt beïnvloed door het gebruik van de voltooide jachthaven. Het aantal te verwachten verstoringsmomenten door gebruikers van de duizenden reeds aanwezige ligplaatsen in het Haringvliet (inclusief Marina Stellendam in de nul-situatie) is veel groter dan die welke kunnen worden toegerekend aan de voltooiing van de jachthaven. Van de totale verstoring vanaf de Haringvlietzijde in het Staatsnatuurmonument kan derhalve naar verwachting slechts een klein deel worden toegeschreven aan de voltooiing van de jachthaven.

De conclusie is dat het effect verstoring vanaf het water bij besluitvorming over het wel of niet (gedeeltelijk) onttrekken van gronden een ondergeschikte rol speelt.

Het voorkomen van verstoring in het Staatsnatuurmonument vanaf het water is juist ook afhankelijk van een strikte handhaving door de bevoegde instanties van de vaarreglementen op het Haringvliet en de regels voor de waterrecreatie in het algemeen. Marina Stellendam zal eventuele overtreders met een ligplaats in de haven aanspreken op hun gedrag en daar zo nodig sancties aan kunnen verbinden.

8 COLOFON

Opdrachtgever	: W.S.V. Scheelhoek
Project	: Aanvullende notitie voltooiing jachthaven
Dossier	: L36021003
Omvang rapport	: 13 pagina's
Auteur	: J.A Nuesink
Bijdrage	:
Projectleider	: Ir. J.A. Nuesink
Projectmanager	: Drs. H.R.J. van Maanen
Datum	: 4 juli 1997
Autorisatie	:
